

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců Mgr. Václava Trajera a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **Hygi družstvo**, IČO: 00029459,
sídlem Bořivojova 3130, 415 01 Teplice,
zastoupen AGIS účetnictví a daně, a. s., IČO: 25008340,
sídlem Jaroslava Průchy 1682/1, 434 01 Most,

proti

žalovanému: **Finanční úřad pro Ústecký kraj**,
sídlem Velká Hradební 39/61, 400 21 Ústí nad Labem,

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

takto:

- I. Žalovaný **je povinen** vydat rozhodnutí v řízení o přihlášce žalobce Hygi družstvo k registraci k dani z přidané hodnoty ze dne 10. 8. 2018 do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti proti rozsudkům Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 3. 2020, č. j. 15 A 226/2018-39, a ze dne 28. 7. 2021, č. j. 15 A 226/2018-66, ve výši 36 566,07 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) ve znění podání ze dne 9. 3. 2021 se žalobce domáhal toho, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí o registraci žalobce jako plátce daně z přidané hodnoty od 1. 9. 2018. Žalobce se současně domáhal toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit mu náklady řízení.

Argumentace žalobce

2. V žalobě žalobce předeslal, že dne 10. 8. 2018 u žalovaného podal přihlášku k registraci k dani z přidané hodnoty (dále jen „nová přihláška“) z důvodu dosažení zákonem stanoveného obratu, tedy z důvodu odlišného oproti předchozí přihlášce ze dne 14. 12. 2017 (dále jen „původní přihláška“). Žalobce popsal, že žalovaný novou přihlášku zaevidoval pod č. j. 1945245/18, nicméně na ni nijak nereagoval, a proto žalobce dne 18. 9. 2018 podal k Odvolacímu finančnímu ředitelství podnět k ochraně před nečinností žalovaného podle § 38 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Tento podnět však Odvolací finanční ředitelství odložilo. Podle žalobce nepostupoval žalovaný v souladu s platnou právní úpravou, neboť novou přihlášku posoudil jako doplnění odvolání proti rozhodnutí o původní přihlášce. Žalobce poznamenal, že v opakovaném podání přihlášky nelze spatřovat podvodné jednání, přičemž případné znaky podvodného jednání měly být navíc zkoumány v samostatném řízení o nové přihlášce tak, aby žalobce mohl řádně uplatňovat svá práva. Pokud žalovaný nevyužil možnosti prověřit údaje uvedené v nové přihlášce, podle žalobce mu nezbyvá než vydat rozhodnutí o tom, že se žalobce ze zákona stal plátcem daně z přidané hodnoty k 1. 9. 2018.
3. Žalobce připomněl rozdíl mezi původní a novou přihláškou a zdůraznil, že nebyly splněny podmínky pro užití § 101 odst. 4 daňového řádu, neboť nešlo o řízení vedená ze stejného důvodu. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Afs 214/2017, z něhož dovodil, že povinná registrace k dani z přidané hodnoty má deklaratorní povahu. Podotkl, že v případě pochybností o správnosti nebo úplnosti údajů uvedených v přihlášce měl být vyzván k vysvětlení, doložení nebo doplnění, což by mělo platit i v případě podezření na daňový podvod. Žalobce odmítl, že by Odvolací finanční ředitelství ve vyrozumění ze dne 11. 10. 2018 potvrdilo správnost procesního postupu žalovaného, když pouze konstatovalo, že nebyly splněny podmínky pro podání podnětu na ochranu před nečinností podle § 38 daňového řádu.
4. V podání ze dne 9. 3. 2021 žalobce upřesnil, že se domáhá vydání rozhodnutí o registraci k dani z přidané hodnoty, nikoli osvědčení.

Argumentace žalovaného

5. Žalovaný konstatoval, že postupoval v souladu s § 101 odst. 4 daňového řádu, a tedy nemohl stejné právo nebo stejnou povinnost uložit ze stejného důvodu témuž příjemci. Podotkl, že o původní přihlášce podané dne 14. 12. 2017 nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, a proto novou přihlášku podanou dne 10. 8. 2018 posoudil jako doplnění žalobcova odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí registrace k dani z přidané hodnoty ze dne 6. 2. 2018, č. j. 259874/18/2514-00510-507778. S odkazem na vyrozumění Odvolacího finančního ředitelství ze dne 11. 10. 2018, vztahující se k žalobcovu podnětu na ochranu proti nečinnosti, žalovaný trval na tom, že novou přihlášku posoudil správně a že mu nevznikla povinnost vydat rozhodnutí o registraci.

Ústní jednání soudu

6. Při jednání soudu konaném dne 30. 11. 2022 jednatel zástupkyně žalobce konstatoval, že žalobce podal dne 10. 8. 2018 přihlášku k registraci k DPH, protože splnil zákonné podmínky k tomu, aby se stal plátcem DPH. Podotkl, že žalovaný nevyzval žalobce k doložení dokladů, tudíž nastala právní fikce, že pochybnosti neměl, a proto byl povinen vydat rozhodnutí, kterým by osvědčil, že žalobce je plátcem DPH od 1. 9. 2018 ze zákona. Navrhl, aby soud uložil žalovanému povinnost takové rozhodnutí vydat.
7. Pověřený pracovník žalovaného při tomto jednání odkázal na písemné vyjádření k žalobě a k dotazu soudu uvedl, že o předmětné přihlášce nebylo dosud rozhodnuto. Vysvětlil, že žalovaný postupuje v souladu s platnou metodikou a nezbývá mu než vyčkat rozsudek v této věci; poté se eventuálně upraví metodika. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Posouzení věci soudem

8. Soud předesílá, že žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 odst. 1 s. ř. s. se žalobce může po bezvýsledném vyčerpání prostředků k nápravě nečinnosti ve správním řízení domáhat, aby soud uložil příslušnému nečinnému správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Žalovaným je podle odstavce 2 téhož ustanovení ten správní orgán, jenž má podle žalobního tvrzení povinnost rozhodnutí či osvědčení vydat. Podle § 81 odst. 1 s. ř. s. soud o této žalobě rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
9. Podmínky řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu jsou podle názoru soudu splněny, neboť žalobce podal žalobu včas a po bezvýsledném vyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti ve správním řízení, jak vyplývá ze žalobcova podnětu ze dne 18. 9. 2018 k ochraně před nečinností žalovaného a z vyrozumění Odvolacího finančního ředitelství ze dne 11. 10. 2018, č. j. 45466/18/5100-41454-712447, které tento podnět odložilo, neboť neshledalo důvody pro postup podle § 38 odst. 3 daňového řádu.
10. Na tomto místě soud konstatuje, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předložené spisové dokumentace a po uskutečněném ústním jednání dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Před vypořádáním jednotlivých námitek soud připomíná, že žalobu v projednávané věci již dvakrát zamítl, poprvé rozsudkem ze dne 11. 3. 2020, č. j. 15 A 226/2018-39, a podruhé rozsudkem ze dne 28. 7. 2021, č. j. 15 A 226/2018-66, s odůvodněním, že o registraci jednoho daňového subjektu k jedné dani může být souběžně vedeno pouze jedno registrační řízení, a proto bylo namíste posoudit žalobcovu novou přihlášku k registraci jako doplnění odvolání proti rozhodnutí o původní přihlášce; jinak by řízení o nové přihlášce muselo být zastaveno z důvodu překážky litispendence. Nejvyšší správní soud oba uvedené rozsudky zrušil, citovaný názor zdejšího soudu odmítl a v rozsudku ze dne 27. 9. 2022, č. j. 2 Afs 218/2021-30, vyslovil, že zdejší soud pochybil, pokud nečinnost žalovaného neshledal.
12. Nejvyšší správní soud v předmětném rozsudku konstatoval, že „[p]řekážka litispendence je dána totožností účastníků a také totožností předmětu řízení. ... Totožnost předmětu řízení není dána v případech, kdy navrhovatel uplatnil totožný návrhový nárok, který ovšem vychází buď ze zcela odlišných skutkových okolností věci, nebo sice ze skutkových okolností, které jsou co do základu totožné, ovšem byly ve významném ohledu změněny. ... Stěžovatel [žalobce] se v obou případech domáhal registrace k dani z přidané hodnoty. První přihlášku podal dne 14. 12. 2017 a druhou dne 10. 8. 2018 s tím, že jako rozhodné pro povinnost zákonné registrace označil dny Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

30. 11. 2017 a 31. 7. 2018; rozhodné období bylo tedy v obou případech rozdílné. Logicky by tak měl být rozdílný i obrat, resp. důvod jeho vzniku. Předmět řízení tedy není totožný, byť se jedná o registraci k téže dani z téhož důvodu (ex lege dle § 6 zákona o DPH). Správce daně druhou přihlášku posoudil v rámci rozhodnutí o odvolání; tento postup však nelze aprobovat. Pokud by daňový subjekt podal přihlášku k registraci k dani přidané hodnoty, která by byla zamítnuta, a v době, než by bylo rozhodnuto o odvolání (přičemž daňový subjekt si nemůže být jistý, jak o odvolání bude rozhodnuto), by došlo dle daňového subjektu opět ke splnění podmínek pro povinnou registraci, nelze mu upírat možnost podat přihlášku znova a splnit tak svou zákonnou povinnost. Mohl by tak být včas registrován v případě, kdy by první přihláška nebyla důvodná a druhá ano (Nejvyšší správní soud nepředjímá, zda by v případě stěžovatele [žalobce] na základě druhé přihlášky došlo k jeho registraci k dani z přidané hodnoty, pouze uvádí tuto hypotetickou variantu, aby demonstroval důvodnost zahájení řízení i ve věci druhé přihlášky). Pro daňový subjekt je komplikací, má-li být ex lege plátcem DPH, avšak doposud není oficiálně registrován. Bezpochyby v souladu s § 101 odst. 4 daňového řádu platí, že daňový subjekt k jedné dani může být registrován pouze jednou, avšak překážka litispendence v posuzované věci nebyla a žalovaný měl na základě přihlášky ze dne 10. 8. 2018 registrační řízení zahájit a rozhodnout o ní.“

13. Podle názoru Nejvyššího správního soudu „[z] formy i obsahu podání nelze usoudit jinak, než že stěžovatel [žalobce] zamýšlel podat novou přihlášku k registraci. Správce daně se sice vůči stěžovateli [žalobci] snažil postupovat vstřícně a posoudil uvedené údaje v rámci odvolacího řízení, ale na základě nové přihlášky měl správně zahájit nové řízení. Skutečnost, že druhou přihlášku ‚vtáhl‘ do odvolacího řízení o první přihlášce neznamena, že není nečinný při rozhodování o druhé přihlášce.“ Tímto právním názorem Nejvyššího správního soudu je zdejší soud v projednávané věci podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán.
14. Zdejší soud shrnuje, že podá-li daňový subjekt před právní mocí rozhodnutí o přihlášce k registraci k dani z přidané hodnoty novou přihlášku k registraci k téže dani, ovšem k jinému datu (s jiným rozhodným obdobím), je správce daně povinen o této přihlášce samostatně rozhodnout. Soud připomíná, že přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty, kterou žalobce podal dne 10. 8. 2018, se od jeho předchozí přihlášky k registraci odlišuje rozdílným rozhodným obdobím a obratem, resp. důvodem jeho vzniku, a proto byl žalovaný povinen o přihlášce podané dne 10. 8. 2018 samostatně rozhodnout. Vzhledem k tomu, že žalovaný o předmětné přihlášce dosud nerozhodl, soud shledal, že žalovaný je nečinný. Na tomto závěru soudu nic nemění ani žalovaným zmiňovaná metodika, podle které postupoval.
15. Směrem k žalobci soud ve shodě s Nejvyšším správním soudem připomíná, že se nemůže domáhat vydání rozhodnutí o tom, že se ze zákona stal plátcem daně z přidané hodnoty k určenému datu; žalobou na ochranu před nečinností správního orgánu se lze domáhat pouze vydání rozhodnutí, soud však nemůže správnímu orgánu ukládat, jakým způsobem má o věci rozhodnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2004, č. j. 7 Afs 33/2003-80, publ. pod č. 456/2005 Sb. NSS). Pro úplnost zdejší soud dodává, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 9. 2022, č. j. 2 Afs 218/2021-30, upozornil na to, že „... přihláška k dani z přidané hodnoty se posuzuje mimo jiné v kontextu všech informací, které jsou správci daně známy z jeho úřední činnosti, aby mohl posoudit ekonomickou činnost daňového subjektu a vyloučil možnost případného pokusu o podvodné jednání.“
16. Zdejší soud tedy shledal, že je žalovaný nečinný, a proto mu v souladu s § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil povinnost vydat rozhodnutí o žalobcově přihlášce k registraci k dani z přidané hodnoty ze dne 10. 8. 2018, a to ve lhůtě třiceti dnů od právní moci rozsudku. Tuto lhůtu stanovil soud v souladu s § 129 odst. 1 daňového řádu.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

17. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první a podle § 110 odst. 3 s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě a řízení o kasačních stížnostech proti rozsudkům zdejšího soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 15 A 226/2018-39, a ze dne 28. 7. 2021, č. j. 15 A 226/2018-66, v celkové výši 36 566,07 Kč. Náhrada se skládá ze zaplacených soudních poplatků za žalobu ve výši 2 000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč (v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 28. 7. 2021, č. j. 15 A 226/2018-66, soudní poplatek nebyl vybrán), z částky 12 400 Kč za čtyři úkony právní služby zástupkyně žalobce v řízení o žalobě po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT; podání žaloby a repliky ze dne 10. 12. 2018 – 2 x § 11 odst. 1 písm. d) AT, účast u jednání před soudem dne 30. 11. 2022 – § 11 odst. 1 písm. g) AT], z částky 9 300 Kč za tři úkony právní služby právního zástupce žalobce v řízeních o kasačních stížnostech po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 AT [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT; podání kasačních stížností ze dne 26. 3. 2020 a ze dne 17. 8. 2021 – 2 x § 11 odst. 1 písm. d) AT], z částky 2 100 Kč jako náhrady hotových výdajů daňové poradkyně a advokáta [sedm režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 AT], z cestovného k jednání soudu konanému dne 30. 11. 2022 ve výši 634,77 Kč (cesta z Mostu do Ústí nad Labem a zpět – celkem 90,5 km, použito vozidlo Lexus, RZ X, s kombinovanou spotřebou 5,2 litru na 100 km, doloženou technickým průkazem č. UG359367, cena benzínu automobilového 44,50 Kč za 1 litr a základní náhrada za 1 km jízdy 4,70 Kč stanoveny vyhláškou č. 511/2021 Sb. ve znění vyhlášky č. 237/2022 Sb.) a z částky 5 131,30 Kč představující 21% DPH, kterou byli zástupkyně žalobce pro řízení o žalobě a jeho právní zástupce pro řízení o kasační stížnosti podle zvláštního právního předpisu povinni jakožto plátcí DPH odvést z vyčíslené odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů. Žádné další důvodně vynaložené náklady řízení žalobci podle obsahu soudního spisu nevznikly.
18. Žalobcova podání ze dne 9. 3. 2021 a ze dne 21. 10. 2022 soud nepovažoval za důvodně vynaložený náklad řízení, neboť dominantním obsahem těchto podání bylo vyčíslení nákladů řízení a žalobci nic nebránilo v tom, aby své tvrzení obsažené v podání ze dne 9. 3. 2021 uplatnil již dříve. Stejně tak soud nepokládal za důvodně vynaložený náklad řízení přípravu a převzetí zastoupení pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 28. 7. 2021, č. j. 15 A 226/2018-66, neboť týž právní zástupce zastupoval žalobce již v řízení o předchozí kasační stížnosti, tedy byl s věcí obeznámen. Soud rovněž nepřiznal žalobci náhradu nákladů řízení vztahujících se k opakovanému návrhu na spojení řízení vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 Afs 218/2021 a 5 Afs 145/2022, neboť žalobce s tímto návrhem úspěšný nebyl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 30. listopadu 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu